

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Sektor arbete, trygghet och omsorg

1(3)

Diarienummer: OAN.2015.118

Datum: 2015-09-03

Administrativ chef Ulrika Johansson

E-post: ulrika.johansson@ale.se

Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden

Översyn av taxor inom äldreomsorgen

Kommuner och landsting får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller (8 kap. 3b § kommunallagen). För tjänster eller nyttigheter som kommuner eller landsting är skyldiga att tillhandahålla, får de ta ut avgifter bara om det är särskilt föreskrivet. I 3 c § finns en bestämmelse om tak för avgiften, den så kallade självkostnadsprincipen:

Kommuner och landsting får inte ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunen eller landstinget tillhandahåller enligt den så kallade självkostnadsprincipen.

Taxor inom äldreomsorgen är tidigare antagna av kommunfullmäktige och justeras årligen. Den justering som föreslås är en slopad subventionering av priset för mat från Ale matservice.

Omsättningen handlar om ca 23 tusen enportioner per år. Taxeökningen är drygt 14 kr/portion vilket innebär ökade intäkter för sektorn på drygt 300 tkr på helåret. Kosten på dagverksamhet föreslås också blir något dyrare och ökar från 52 till 65 kronor.

Sektor arbete, trygghet och omsorgs beslutsförslag till omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden

Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta förslag till revidering av taxor inom äldreomsorgen att gälla från och med 2016-02-01 samt att taxorna räknas upp enligt konsumentprisindex (KPI) den 1 februari varje år.

Rune Strömberg

Tf sektorchef

Ulrika Johansson

Administrativ chef

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande Ulrika Johansson från sektor arbete, trygghet och omsorg 2015-09-03 .

Ärendet expedieras efter beslut till:

För vidare hantering

Verksamhetschef ÅO

Verksamhetschef SH

Administrativ chef

Enhetschef Biståndsenheten

Controller sektor ATO

För kännedom

Sektorchef sektor ATO

Bakgrund

Kommuner och landsting får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller (8 kap. 3b § kommunallagen). För tjänster eller nyttigheter som kommuner eller landsting är skyldiga att tillhandahålla, får de ta ut avgifter bara om det är särskilt föreskrivet."

I 3 c § finns en bestämmelse om tak för avgiften, den så kallade självkostnadsprincipen:

"Kommuner och landsting får inte ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunen eller landstinget tillhandahåller (självkostnaden)."

I princip är det bara staten som kan bestämma att enskilda personer ska betala skatt eller avgift till det allmänna. Rätten att besluta om avgifter kan emellertid genom lag eller förordning överlämnas åt exempelvis kommunerna.

Ett centralt sådant stadgande om rätt för kommunerna att ta ut avgifter finns i 8 kap 3b § kommunallagen:

"Kommuner och landsting får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. – För tjänster eller nyttigheter som kommuner eller landsting är skyldiga att tillhandahålla, får de ta ut avgifter bara om det är särskilt föreskrivet."

För att en kommun eller ett landsting ska få ta ut avgift för en tjänst eller en nytting som de är skyldiga att tillhandahålla, krävs det alltså en särskild föreskrift. Kommunallagens allmänna regler om avgifter har därför kompletterats med specialbestämmelser om avgift på olika områden.

Avgiftsbeslut innefattar generellt sett sådana viktiga ekonomiska frågor att de inte är möjliga att delegera från fullmäktige till en nämnd. Fullmäktige måste emellertid inte avgöra avgiftsättningen i varje enskilt fall. Om fullmäktige har antagit riktlinjer för avgiftsuttagen är det möjligt att delegera till en nämnd att bestämma avgiften. Utanför gruppen ”viktiga ekonomiska frågor” kan också falla avgiftsuttag som inte har någon direkt betydelse för kommunalekonomin i stort.

Översyn av taxor för sektor arbete, trygghet och omsorg har tidigare gjorts och en timtaxa för hemtjänst infördes då. Lagstiftning som reglerar verksamheten är socialtjänstlagen (SoL). Lagstiftningen gällande avgifter för äldreomsorg är relativt tydlig och endast mindre justeringar behöver göras inom äldreomsorgen.

Allmänt om avgifter

Socialtjänstlagens regler om avgifter

I 8 kap. socialtjänstlagen finns bestämmelser om avgifter. Inledningsvis stadgas att stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär inte får beläggas med avgift. Det finns dock uppräknat ett antal olika insatser som får avgiftsbeläggas.

Oavsett det som sagts om att behandlingsinsatser inte får beläggas med avgift får kommunen ta ut skäliga avgifter för olika insatser som räknas upp. Det är fråga om bl.a. hemtjänst, dagverksamhet, bostad i särskilda boendeformer och ”annan liknande social tjänst”. För sådant får kommunen ta ut skäliga avgifter enligt grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader (8 kap. 2 § socialtjänstlagen).

I 8 kap. socialtjänstlagen finns det rätt preciserade bestämmelser om avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och bostad i särskilt boende.

Det finns inget hinder mot att avgifter differentieras med hänsyn till de enskilda omsorgstagarnas inkomster. Inkomsten har också betydelse för det förbehållsbelopp som den enskilde har rätt till

när hans eller hennes avgift bestäms. Det är alltså av betydelse att de enskildas inkomster beräknas på ett enhetligt sätt.

Sektorns förslag till justering

Sektorn föreslår en slopad subventionering av priserna för matleverans från Ale matservice samt föreslår att priserna i fortsättningen årligen justeras enligt konsumentprisindex (KPI). För den enskilde innebär det en högre kostnad för matleverans. För sektorn innebär det ökade intäkter men fortfarande innebär matleveranserna en förlust för sektorn eftersom betalning för transport inte ingår i priset utan endast kostnader för råvaror och tillagning. Kosten på dagverksamhet blir också något dyrare och ökar från 52 till 65 kronor.

Nedan följer föreslagna priser baserat på prissättningen till ATO från UKF:

Kost	2015	2016
Kost matleverans, hel månad (kr per månad)	1 454	1 880
Kost matleverans halv månad (kr per månad)	727	940
Kost på dagverksamhet, kr per dag	52	65

Samråd/samverkan

Samråd har skett med verksamhetschef inom äldreomsorgsverksamheten, avgiftshandläggare på enheten för administration och service samt controller inom sektor arbete, trygghet och omsorg. En omvärldsanalys har gjorts genom nätverksutbyte med andra kranskommuner till Göteborg inom regionen.

Ekonomisk bedömning/konsekvens

För sektor arbete, trygghet och omsorg är den ekonomiska bedömningen att förslaget innebär ökade intäkter för sektor arbete, trygghet och omsorg på drygt 300 000 kr per år. För den enskilde omsorgstagaren innebär det ökade kostnader på 213 kronor för halvt abonnemang respektive 426 kronor per månad för helt abonnemang.

Ärendets kommunikationsbehov

Beslutet påverkar de som har berörda insatser eller beviljas dessa i framtiden. Det bör därför kommuniceras på lika sätt, vid nya placeringar av biståndsbedömare som har en skyldighet att upplysa om avgiften. Informationen bör lämnas både muntligt och skriftligt.